

ئەی خەلکینە، ھىچ شتىكى مۇزدەدەر نەماوه لە پىغەمبەر اىيەتى مەگەر خەونى چاڭ نەبىت، مسولمان دەبىيىت، يان بۆى دەبىنرىت، من نەھىم لىكراوه لەوە قورئان بخويىنم لە كاتى ركوع بىردىن يان سوجىدە بىردىندا

لە ئىين عەباسەوە -پەزىز خوايان لىبىت- دەلىت: «پىغەمبەر خودا -صلى الله عليه وسلم- پەر دەكەى (مالىيانى) لادا و خەلکى پەزىزان بەستىو لە پىشى ئەبوبەكرەوە، فەرمۇسى: «ئەي خەلکينە، ھىچ شتىكى مۇزدەدەر نەماوه لە پىغەمبەر اىيەتى مەگەر خەونى چاڭ نەبىت، مسولمان دەبىيىت، يان بۆى دەبىنرىت، من نەھىم لىكراوه لەوە قورئان بخويىنم لە كاتى ركوع بىردىن يان سوجىدە بىردىندا، لە ركوع بىردىندا پەروەردگار -عز وجل- بەمەزىن دابىتىن، وله سوجىدە بىردىندا كۆشىش بىكەن لە نزا كردىن چونكە گۈنجاو وشايسىتەيە نزاكانىان «وەلام بىرىتتەوە».

[صەحىحە] [موسلىم كېرىاوېتىيەوە]

پىغەمبەر خودا -صلى الله عليه وسلم- ئەو پەر دەيە بەر زىركەدەوە كە دەرگاي مالەكەي داپوشىبۇو وىنى خەلکى لە پىشت ئەبوبەكرەوە -پەزىز خواى لىبىت- بە پەزىز وەستاون بۆ ئەنجامدانى نويىزى جەمماعەت -نوپىزى بە كۆممەل-، بەھۆى نەخۆشىبەوە نەيتوانى پىشىنۋىزبىيان بۆ بىكەت و فەرمانى بە ئەبو بەكەر كەد لە جىاتى ئەو پىشىنۋىزبىيان بۆ بىكەت. فەرمۇسى: (ئەي خەلکينە، ھىچ شتىكى مۇزدەدەر نەماوه لە پىغەمبەر اىيەتى مەگەر خەونى چاڭ نەبىت): دواي مردىنى پىغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - وېچىرانى وەھى - سرۇش - تەنها خەونى چاڭ و باش ماوه كە بە پىنى ئەو پەروەدا وانەيە لە بىراستىدا رەۋەدەن - بە پىنى واقيعە - ئىمانداران ئەو جۆرە خەونە چاڭانە دەبىن دەبىتتە ھۆى مۇزدە بۇيان و دلىان پىنى خۆش دەبىت وزىباتر جىنگىريان دەكەت، بۆيە دەفەرمۇبت: ئەم جۆرە خەونە لە پىغەمبەر اىيەتىيەوە چونكە پىغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - لە سەرەتتاي پىغەمبەر اىيەتىدا خەونى دەبىن بىرۇو دەدا و كەن بىرۇنى بىرۇنى بىرۇنى، بۆيە بەشىكە لە پىغەمبەر اىيەتى ئەو - صلى الله عليه وسلم -. و كاتىك دەفەرمۇبت: (ھىچ شتىكى مۇزدەدەر نەماوه): لىرەدا مەبەست لە زۆرىنەيە چونكە ھەندىك جار خەون ئاڭادار كردنەوەيە لە خواى گەورەوە بۆ بەندە ويراستە، و خواى گەورە پىشانى بەندەيى دەدا چونكە بىرە حەم و بېزەيى پىيىدا دىتتەوە بۇئەوەيە ئاماڭە بىت بۆ ئەو شتەيى رەۋەدەت پىش ئەوەي بىرۇيدات ئاڭادارى دەكتەوە. بۆيە خەونى چاڭ يان مۇزدەيە بۆ ئىماندار يان ئاڭادار كردنەوەيە بەھۆى بىئاڭاىي بۇونى. كاتىك دەفەرمۇبت: (مسولمان دەبىيىت)، يان بۆى دەبىنرىت): واتا مسولمانە كە خۆى ئەو خەونە بىيىت يان كەسىكى تر لە خەوندا سەبارەت بە ئەو مسولمانە ئەو خەونە چاڭە بىيىت. (من نەھىم لىكراوه لەوە قورئان بخويىنم لە كاتى ركوع بىردىن يان سوجىدە بىردىندا): خواى گەورە نەھى كردووە لە سەر پىغەمبەر كەى - صلى الله عليه وسلم - لە كاتى ركوع و سوجىدە بىردىندا قورئان بخويىنتى، ئەوەي نەھى لىكىردووە بىنچىنە ئەوەيە ئۆمەتتىش شۇنى بىكەون لەو نەھى كردنەدا مەگەر بە بەلگەيەكى تايىيەت نەبىت، ئەمە ئەگەر مەبەستى قورئان خويىدىن بىت لە ركوع يان سوجىدە بىردىندا، بەلام ئەگەر مەبەستى نزا كردىن بىت بە خويىدەنەوەي ئەو ئايەتەنەي كە نزا تىدايە ئەوا ئاساسىيە دروستە، ھەرودە كو لە فەرمۇودەدا ھاتووە: [إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرٍ مَا نَوْىٰ] واتە: [كىردىوو كان بە پىنى نىيەتكانە - بە پىنى مەبەست و نىيەتكان حۆكم و پەرياريان لە سەر دەدرىت، وەھەر كەسىك بە پىنى نىيەتكە كە پاداشت دەدرىتتەوە]، و حىكمەت لەم نەھى كردنە -والله اعلم: خودا زاناترە- ئەوەيە ركوع و سوجىدە بىردىن ئەبوبەرى حالتى زەللىي و مملکەچ بۇونى بۇ خواى گەورە، بۆيە گۈنجاو نىيە لەو حالتانەدا مەرۆف قورئان بخويىتتى. و كاتىك دەفەرمۇبت: (لە ركوع بىردىندا پەروەردگار -عز وجل- بەمەزىن دابىتىن): واتا بلىن: [سېحان ربى العظيم] واتە: [پاڭ و بىيگەر دە پەروەردگارى مەزىن]، و ھاواشىۋەي ئەمانە لە زىكىرە كانى تەسىج كردىن و بەمەزىدانانى خواى گەورە كە ھاتوون لە سونەتدا. (ولە سوجىدە

برندا کۆشىش بىكەن لە نزا كىردىن چونكە گونجاو وشايىستەيە نزاكانىان وەلّامبىرىتەوه): واتا پىيوىستە نويىزخوين لە حالەتى سوجىدە بىردىدا زۆر نزا بىكەت؛ چونكە ئەو شوئىنەيە كە نزا تىيدا وەلّام دەدىتەوه، پىغەمبەر -صلى الله علیه وسلم- دەفەرمۇبت: [أقرب ما يكون العبد من ربّه وهو ساجد فأكثروا الدعاء] -رواه مسلم- واتە: [نزيكترين شوئىن وحالەتى بەندە لە پەروەردگارىيەوه لە كاتى سوجىدە بىردىدايە؛ بۆيە زۆر نزا تىيدا بىكەن]، وئەم نزايانە پاش ووتى زىكىرى: [سبحان ربى الأعلى] واتە: [پاک وېيگەرددە پەروەردگارى بەرز وېلىند]؛ چونكە ئەم زىكىرە واجىھە بۈوتۈرىت. كاتىك دەفەرمۇبت: (چونكە گونجاو وشايىستەيە نزاكانىان وەلّامبىرىتەوه): واتا شايىستەيە وەلّامبىرىتەوه چونكە؛ نزيكترين شوئىن وحالەتى بەندەيە لە پەروەردگار ھەروەكۆ لە فەرمۇودەكەدا باسکرا، وسونەتە نزاكان تىيدا درىز بىكىتىھە ونزاى زۆر بۈوتۈرىت، ئەگەر مەرۆڤ بە تەنها نويىزى كىردى يان لەگەل كۆممەلىك نويىزى كىردى كە حەزىبان كىردى سوجىدە بىردىن ماوهەكەي درىز بىت.

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/10922>

النّجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

